

Spoljnotrgovinska robna razmjena Crne Gore Januar - Septembar 2021. godine^(p)

Ukupna spoljnotrgovinska robna razmjena Crne Gore za period januar – septembar 2021. godine, prema preliminarnim podacima iznosila je 2 130,1 miliona eura, što ukazuje na rast od 17,1% u odnosu na isti period prethodne godine.

Izvoz robe imao je vrijednost od 302,0 miliona eura, a **uvoz** 1 828,1 miliona eura. U odnosu na isti period prethodne godine izvoz je bio veći za 18,7%, a uvoz veći za 16,8%.

Pokrivenost uvoza izvozom iznosila je 16,5% i veća je u odnosu na isti period prethodne godine kada je iznosila 16,3%.

U strukturi izvoza prema standardnoj međunarodnoj trgovinskoj klasifikaciji (SMTK) najviše su zastupljene **Sirove materije, sem goriva (sektor 2)**, u iznosu od 69,3 miliona eura (koji čine: Mineralne rude i otpaci metala - 40,4 mil. eura, Pluta i drvo – 24,0 mil.eura i ostalo).

U strukturi uvoza prema SMTK-u najviše su zastupljene **Mašine i transportni uređaji (sektor 7)** u iznosu od 376,3 miliona eura (koji čine: Drumska vozila - 106,4 mil. eura, Električne mašine, aparati i uređaji - 77,0 mil.eura i ostalo).

Najveći spoljnotrgovinski partneri u izvozu bili su: Srbija (78,0 mil. eura), Švajcarska (24,5 mil. eura) i Bosna i Hercegovina (23,3 mil. eura).

Najveći spoljnotrgovinski partneri u uvozu bili su: Srbija (368,9 mil. eura), Kina (179,2 mil. eura) i Njemačka (168,4 mil. eura). Spoljnotrgovinska robna razmjena bila je najveća sa potpisnicama CEFTA-e i sa Evropskom unijom.

Grafik 1. Ukupna spoljnotrgovinska robna razmjena po mjesecima, u mil. EUR

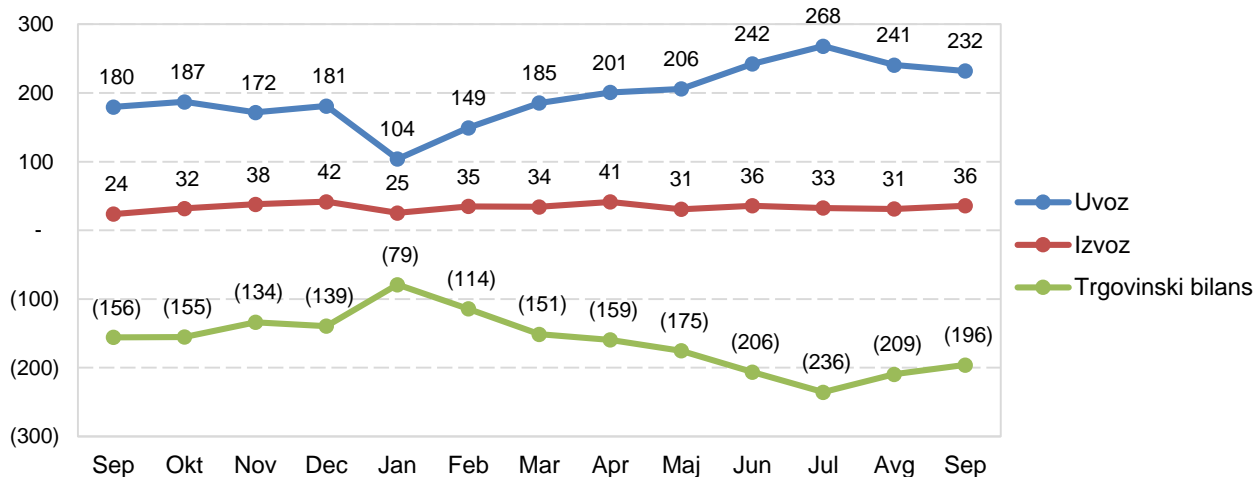

Tabela 1. Spoljnotrgovinska robna razmjena Crne Gore po mjesecima¹

u hilj. EUR

PERIOD	UVOZ	IZVOZ	SPOLJNOTRGOVINSKA ROBNA RAZMJENA	TRGOVINSKI BILANS
2020				
Januar	138 807	31 233	170 040	-107 574
Februar	191 250	29 939	221 189	-161 310
Mart	205 152	27 419	232 571	-177 733
April	151 434	25 693	177 127	-125 740
Maj	160 531	18 792	179 323	-141 739
Jun	192 536	34 786	227 322	-157 749
Jul	180 507	32 113	212 620	-148 395
Avgust	164 878	30 739	195 618	-134 139
Septembar	179 620	23 838	203 458	-155 782
Oktoabar	186 945	32 064	219 010	-154 881
Novembar	172 008	37 893	209 901	-134 115
Decembar	181 502	41 618	223 119	-139 884
2021				
Januar	103 763	25 318	129 081	-78 445
Februar	149 198	34 901	184 099	-114 297
Mart	185 445	34 195	219 640	-151 251
April	200 825	41 380	242 205	-159 445
Maj	205 958	30 810	236 768	-175 149
Jun	242 237	35 928	278 165	-206 309
Jul	268 147	32 620	300 767	-235 528
Avgust	240 564	31 085	271 649	-209 478
Septembar	231 940	35 834	267 774	-196 107

Tabela 2. Spoljnotrgovinska robna razmjena Crne Gore po kontinentima i odabranim zemljama

TRGOVINSKI PARTNERI	UVOZ				IZVOZ				TRGOVINSKI BILANS	
	Jan-Sep 2020		Jan-Sep 2021		Jan-Sep 2020		Jan-Sep 2021		Jan-Sep 2020	Jan-Sep 2021
	%	u hilj. EUR	%	u hilj. EUR	%	u hilj. EUR	%	u hilj. EUR	u hilj. EUR	u hilj. EUR
S V I J E T	100,0	1 564 715	100,0	1 828 078	100,0	254 553	100,0	302 071	-1 310 162	-1 526 007
Evropa	82,3	1 287 543	82,4	1 505 840	90,6	230 503	94,5	285 341	-1 057 039	-1 220 499
EU-27	44,9	696 261	45,8	836 414	39,5	100 648	34,5	104 093	-595 613	-732 321
CEFTA²	28,6	450 943	28,5	520 720	42,6	108 440	44,3	133 822	-342 503	-386 898
Afrika	0,4	5 634	0,4	6 695	1,1	2 877	1,2	3 760	-2 757	-2 935
Azija	15,0	232 609	14,6	266 796	7,8	19 758	3,1	9 225	-212 851	-257 571
Amerika	2,4	38 275	2,6	47 958	0,5	1 360	1,2	3 631	-36 889	-44 327
Okeanija	0,0	655	0,0	788	0,0	55	0,0	115	-600	-673
SAD	1,0	17 576	1,2	22 044	0,5	1 242	0,7	2 102	-16 334	-19 942
Kina	10,1	157 976	9,8	179 225	6,9	17 459	0,8	2 496	-140 517	-176 729
Rusija	0,3	5 875	0,4	7 008	0,4	1 034	0,7	2 011	-4 841	-4 997
Švajcarska	1,8	29 507	1,9	34 237	2,0	5 181	8,1	24 460	-24 326	-9 777
Japan	0,9	13 011	0,7	11 996	0,1	317	0,0	112	-12 694	-11 884
Turska	5,4	83 628	4,4	80 763	4,2	10 666	4,7	14 277	-72 962	-66 486
Brazil	0,4	6 810	0,5	8 719	0,0	10	0,0	14	-6 799	-8 706
Ujedinjeno Kraljevstvo	0,9	14 473	0,8	15 430	0,9	2 390	0,3	1 008	-12 084	-14 422

¹ Podaci na detaljnijem nivou se nalaze u bazi spoljnotrgovinske robne razmjene, link: [Podaci](#)

² Albanija, Bosna i Hercegovina, Sjeverna Makedonija, Moldavija, Srbija i Kosovo

Tabela 3. Spoljnotrgovinska robna razmjena sa državama članicama EU i potpisnicama CEFTA-e³

u hilj. EUR

TRGOVINSKI PARTNERI	UVOZ		IZVOZ		TRGOVINSKI BILANS	
	Jan-Sep 2020	Jan-Sep 2021	Jan-Sep 2020	Jan-Sep 2021	Jan-Sep 2020	Jan-Sep 2021
SVIJET	1 564 715	1 828 078	254 553	302 071	-1 310 162	-1 526 007
EU-27⁴	696 261	836 414	100 648	104 093	-595 613	-732 321
Austrija	33 292	23 851	9 837	1 878	-23 455	-21 972
Belgija	14 757	14 370	376	375	-14 381	-13 995
Bugarska	8 504	9 853	359	482	-8 145	-9 371
Češka	18 400	21 758	8 072	8 689	-10 329	-13 069
Danska	6 105	8 168	580	695	-5 525	-7 474
Estonija	267	306	17	285	-250	-21
Finska	2 352	2 497	7	2	-2 345	-2 495
Francuska	34 287	35 577	289	1 075	-33 997	-34 502
Grčka	70 730	107 025	2 471	8 411	-68 259	-98 614
Holandija	30 410	35 533	1 580	1 132	-28 830	-34 401
Irska	4 105	21 583	5	7	-4 100	-21 576
Italija	99 933	115 245	6 711	21 009	-93 222	-94 236
Kipar	173	123	38	331	-135	208
Letonija	504	674	1	5	-503	-669
Litvanija	766	813	46	1	-720	-812
Luksemburg	367	381	154	1 518	-213	1 138
Mađarska	16 674	17 062	18 453	6 344	1 779	-10 717
Malta	4	10	620	493	615	483
Njemačka	147 058	168 435	12 057	15 113	-135 001	-153 323
Poljska	27 715	31 708	8 820	10 934	-18 895	-20 773
Portugalija	1 955	2 887	0	7	-1 955	-2 880
Hrvatska	85 400	100 079	2 012	2 774	-83 388	-97 305
Rumunija	16 600	21 981	1 065	279	-15 535	-21 702
Slovačka	4 859	5 866	158	890	-4 701	-4 976
Slovenija	30 813	36 530	24 763	16 997	-6 050	-19 533
Španija	31 474	41 862	369	2 650	-31 105	-39 213
Švedska	8 756	12 237	1 789	1 716	-6 967	-10 521
CEFTA	450 943	520 720	108 440	133 822	-342 503	-386 898
Albanija	29 122	30 668	8 487	13 204	-20 635	-17 465
Bosna i Hercegovina	92 046	91 684	14 622	23 335	-77 424	-68 349
Moldavija	177	195	0	0	-177	-195
Sjeverna Makedonija	18 773	22 810	3 368	2 992	-15 405	-19 817
Srbija	305 900	368 912	65 333	77 962	-240 567	-290 950
Kosovo	4 924	6 451	16 630	16 329	11 706	9 878
Ostale zemlje (izvan EU-27 i CEFTA-e)	417 511	470 944	45 465	64 156	-372 046	-406 788

³ Podaci na detaljnijem nivou se nalaze u bazi spoljnotrgovinske robne razmjene, link: [Podaci](#)

⁴ Od januara 2021. godine, podaci spoljnotrgovinske robne razmjene sa Ujedinjenim Kraljevstvom su isključeni iz podataka Evropske Unije. Podaci spoljnotrgovinske robne razmjene sa Ujedinjenim Kraljevstvom su prikazani u tabeli 2.

Tabela 4. Spoljnotrgovinska robna razmjena Crne Gore prema odsjeku SMTK⁵

PODJELA PREMA ODSJEKU SMTK	Uvoz			Izvoz		
	Jan-Sep 2020	Jan-Sep 2021	Jan-Sep 2021 Jan-Sep 2020	Jan-Sep 2020	Jan-Sep 2021	Jan-Sep 2021 Jan-Sep 2020
	u hilj. EUR	u hilj. EUR	Indeks	u hilj. EUR	u hilj. EUR	Indeks
0-9 UKUPNO	1 564 715	1 828 078	116,8	254 553	302 071	118,7
0 Hrana i žive životinje	292 192	352 514	120,6	19 670	22 901	116,4
00 Žive životinje	18 360	22 109	120,4	67	52	77,3
01 Meso i prerada mesa	66 646	70 857	106,3	10 470	11 745	112,2
02 Mliječni proizvodi i jaja	32 888	43 707	132,9	82	110	134,4
03 Ribe i prerađevine od ribe	8 315	15 083	181,4	59	117	196,4
04 Žitarice i proizvodi od žitarica	44 007	52 021	118,2	422	547	129,6
05 Povrće i voće	47 974	55 036	114,7	5 671	7 441	131,2
06 Šećer, proizvodi od šećera i med	6 927	8 587	124,0	56	48	87,0
07 Kafa, čaj, kakao i začini	20 636	26 596	128,9	1 450	2 014	138,9
08 Stočna hrana (sem žita u zrnu)	15 961	19 416	121,6	1 116	661	59,2
09 Razni proizvodi za ishranu	30 477	39 101	128,3	277	167	60,2
1 Piće i duvan	46 181	70 025	151,6	10 493	14 492	138,1
11 Pića	36 837	55 174	149,8	8 390	8 435	100,5
12 Duvan i proizvodi od duvana	9 344	14 851	158,9	2 103	6 058	288,1
2 Sirove materije, sem goriva	30 970	35 359	114,2	58 419	69 303	118,6
21 Kože sirove i krzna nečinjena	0	0	0,0	1 132	1 608	142,0
22 Uljano sjeme i plodovi	1 362	1 421	104,3	6	21	300 ¹
23 Sirovi kaučuk	106	128	120,5	0	2	0,0
24 Pluta i drvo	4 299	3 318	77,2	20 773	23 980	115,4
25 Celuloza i otpaci od hartije	27	29	107,4	541	923	170,6
26 Tekstilna vlakna i otpaci	354	403	113,9	29	168	300 ¹
27 Sirova đubriva i minerali	2 722	3 797	139,5	1 041	1 465	140,7
28 Mineralne rude i otpaci metala	15 644	18 482	118,1	34 225	40 353	117,9
29 Životinjske i biljne sirove materije	6 456	7 781	120,5	671	782	116,5
3 Mineralna goriva i maziva	125 574	205 473	163,6	37 257	61 502	165,1
32 Kameni ugalj, koks i briketi	743	4 893	300 ¹	2 279	3 868	169,7
33 Nafta i naftni derivati	86 680	141 128	162,8	4 570	7 039	154,0
34 Gas, prirodni i industrijski	5 270	7 688	145,9	1	1	100,0
35 Električna negrija	32 882	51 765	157,4	30 406	50 594	166,4
4 Životinjska i biljna ulja i masti	9 064	12 395	136,8	372	616	165,8
41 Životinjska ulja i masti	409	454	111,2	213	385	181,0
42 Čvrste biljne masti i ulja	8 604	11 875	138,0	118	147	125,1
43 Prerađena životinjska i biljna ulja	51	66	129,9	41	83	203,1
5 Hemijski proizvodi	200 644	240 669	119,9	20 842	23 715	113,8
51 Organski hemijski proizvodi	1 926	2 734	142,0	47	39	82,2
52 Neorganski hemijski proizvodi	3 799	3 231	85,1	908	1 473	162,3
53 Proizvodi za bojenje i stavljenje	20 826	21 744	104,4	91	60	66,5
54 Medicinski i farmaceutski proizvodi	86 389	112 013	129,7	16 132	18 182	112,7
55 Eterična ulja, parfemski i toaletni preparati	35 327	40 143	113,6	1 654	1 675	101,3
56 Đubriva (osim sirovih)	2 335	2 378	101,9	3	0	10,7
57 Plastične materije u primarnim oblicima	2 953	4 830	163,6	55	159	286,7
58 Plastične mase u ostalim oblicima	23 520	24 051	102,3	1 070	771	72,0
59 Hemijske materije i proizvodi nigdje pomenuti	23 569	29 544	125,3	882	1 356	153,6

⁵ Podaci na detaljnijem nivou se nalaze u bazi spoljnotrgovinske robne razmjene, link: [Podaci](#)

Tabela 4. Spoljnotrgovinska robna razmjena Crne Gore prema odsjeku SMTK⁶

/nastavak/

PODJELA PREMA ODSJEKU SMTK	Uvoz			Izvoz		
	Jan-Sep 2020	Jan-Sep 2021	<u>Jan-Sep 2021</u> <u>Jan-Sep 2020</u>	Jan-Sep 2020	Jan-Sep 2021	<u>Jan-Sep 2021</u> <u>Jan-Sep 2020</u>
	u hilj. EUR	u hilj. EUR	Indeks	u hilj. EUR	u hilj. EUR	Indeks
6 Proizvodi svrstani po materijalu	277 543	292 615	105,4	57 858	64 449	111,4
61 Koža, proizvodi od kože i krzna	152	265	174,8	0	81	0,0
62 Proizvodi od kaučuka	13 137	14 915	113,5	31	66	213,5
63 Proizvodi od plute i drveta	19 434	20 303	104,5	1 193	1 626	136,3
64 Hartija, karton i proizvodi od celuloze	23 214	26 961	116,1	371	373	100,5
65 Predivo, tkanine i tekstilni proizvodi	16 660	17 535	105,2	480	308	64,0
66 Proizvodi od nemetalnih minerala	76 043	67 223	88,4	1 548	2 999	193,7
67 Gvožđe i čelik	42 237	54 965	130,1	9 895	6 178	62,4
68 Obojeni metali	12 913	18 660	144,5	41 913	49 342	117,7
69 Proizvodi od metala, nigdje drugo pomenuti	73 753	71 787	97,3	2 427	3 477	143,2
7 Mašine i transportni uređaji	362 083	376 321	103,9	25 349	32 437	128,0
71 Pogonske mašine i uređaji	6 804	6 668	98,0	437	357	81,6
72 Specijalne mašine za neke ind.grane	35 364	35 411	100,1	3 191	9 404	294,7
73 Mašine za obradu metala	3 238	2 400	74,1	112	266	236,2
74 Industrijske mašine za opštu upotrebu	68 446	63 054	92,1	7 502	8 489	113,2
75 Kancelarijske mašine i za AOP	19 451	18 779	96,5	276	289	104,9
76 Telekomunikacioni aparati i uređaji	47 983	44 055	91,8	2 449	3 022	123,4
77 Električne mašine, aparati i uređaji	80 561	77 048	95,6	2 284	4 239	185,6
78 Drumska vozila	93 908	106 447	113,4	8 396	5 097	60,7
79 Ostala transportna sredstva i opreme	6 328	22 460	300,0 ¹	701	1 277	182,0
8 Razni gotovi proizvodi	216 528	242 625	112,1	16 292	12 656	77,7
81 Montažne zgrade, sanitarni uređaji	17 844	12 328	69,1	287	211	73,3
82 Namještaj i djelovi	38 158	39 731	104,1	1 071	1 249	116,5
83 Predmeti za putovanja	4 782	6 133	128,2	71	120	168,4
84 Odjeća	48 296	58 503	121,1	1 285	1 492	116,1
85 Obuća	24 335	24 812	102,0	373	322	86,4
87 Naučni i kontrolni instrumenti	18 856	16 179	85,8	1 538	1 584	103,0
88 Fotoaparati, časovnici	6 172	9 300	150,7	484	134	27,7
89 Razni gotovi proizvodi	58 084	75 639	130,2	11 182	7 544	67,5
9 Proizvodi i transakcije, nigdje drugo pomenuti	3 937	82	2,1	8 000	0	0,0

¹ Obračunati indeks veći je od 300,0

⁶ Podaci na detaljnijem nivou se nalaze u bazi spoljnotrgovinske robne razmjene, link: [Podaci](#)

Tabela 5. Spoljnotrgovinska robna razmjena Crne Gore prema odsjeku Kombinovane nomenklature⁷

PODJELA PREMA ODSJEKU KOMBINOVANE NOMENKLATURE	Uvoz			Izvoz		
	Jan-Sep 2020	Jan-Sep 2021	Jan-Sep 2021 Jan-Sep 2020	Jan-Sep 2020	Jan-Sep 2021	Jan-Sep 2021 Jan-Sep 2020
	u hilj. EUR	u hilj. EUR	Indeks	u hilj. EUR	u hilj. EUR	Indeks
I - XXI UKUPNO	1 564 715	1 828 078	116,8	254 553	302 071	118,7
I Žive životinje i životinjski proizvodi	104 174	125 114	120,1	6 707	8 374	124,9
II Povrće	71 823	79 182	110,2	6 547	8 498	129,8
III Životinjske ili biljne masti, ulja i voskovi	10 126	13 998	138,2	159	232	145,8
IV Pripremljena hrana, pića, duvan	169 633	226 066	133,3	17 801	21 709	122,0
V Mineralni proizvodi	154 729	231 052	149,3	63 581	80 450	126,5
VI Proizvodi hemijske ili srodne industrije	191 252	231 091	120,8	19 740	22 806	115,5
VII Plastika, guma i proizvodi od gume	65 452	74 135	113,3	2 243	2 708	120,7
VIII Sirove kože, koža i krzno	6 135	7 116	116,0	1 286	1 844	143,4
IX Drvo, proizvodi od drveta, korpe, drveni ugalj, pluta	23 865	23 814	99,8	21 969	25 607	116,6
X Materijali i proizvodi papirne industrije	24 945	28 561	114,5	2 656	3 433	129,3
XI Tekstil i tekstilni proizvodi	60 653	72 136	118,9	1 695	1 907	112,5
XII Obuća, kape i modni dodaci	26 467	26 897	101,6	397	356	89,8
XIII Proizvodi od kamena, gipsa, keramički proizvodi, stakleni proizvodi	51 451	47 329	92,0	1 572	3 009	191,4
XIV Biseri, drago kamenje i metali, kovanice	6 368	2 583	40,6	13 780	102	0,7
XV Bazni metali i proizvodi od osnovnih metala	129 684	147 865	114,0	63 168	81 806	129,5
XVI Mašine i mehanički uređaji, električna oprema	259 661	244 928	94,3	16 361	25 944	158,6
XVII Vozila i prateća transportna oprema	102 559	131 021	127,8	9 275	6 591	71,1
XVIII Optički, medicinski i mjerni instrumenti, satovi	29 136	29 929	102,7	2 137	1 970	92,2
XIX Oružje i municija	2 076	9 127	300 ¹	1 330	2 681	201,6
XX Razni proizvodi	74 453	75 977	102,0	2 136	2 033	95,2
XXI Umjetnička djela, kolekcionarski predmeti i antikviteti	73	157	214,3	15	11	76,6

¹ Obračunati indeks veći je od 300

⁷ Podaci na detaljnijem nivou se nalaze u bazi spoljnotrgovinske robne razmjene, link: [Podaci](#)

METODOLOŠKA OBJAŠNJENJA

Statistika robne razmjene sa inostranstvom predstavlja važan izvor podataka koji je od značaja za kreatore ekonomske politike, kao i za donosiocje odluka. Podaci statistike robne razmjene sa inostranstvom služe kao osnovni izvor informacija za izradu statistike platnog bilansa, statistike nacionalnih računa, za pripremu multilateralnih i bilateralnih pregovora, kao i preduzećima za istraživanje tržišta i analizu poslovanja.

Izrada podataka robne razmjene sa inostranstvom temelji se na preporukama statistike UN i EU koje su sadržane u sledećim publikacijama:

- International merchandise Trade Statistics, Concept and Definitions, UN
- Statistics on the Trade of Goods, User Guide, EUROSTAT

Usklađuje se sa regulativama iz dokumenta „*European Legislation applicable to the Statistics relating to the trading of goods*“, vezane za *EXTRASTAT*:

- Regulativa Evropskog Parlamenta i Savjeta broj 471/2009,
- Regulativa Evropske komisije broj 92/2010,
- Regulativa Evropske komisije broj 113/2010.

Nazivi zemalja su u skladu sa Geonomenklaturom koja se primjenjuje u Evropskoj statistici spoljne trgovine robama.

Izvor podataka

Izvor podataka za statistiku robne razmjene Crne Gore su carinske deklaracije o izvozu i uvozu robe. Carinska deklaracija je dokument koji se podnosi u carinskom postupku. Sadrži podatke koji su važni za sam postupak carinjenja, ali i podatke za potrebe statistike. MONSTAT u mjesečnoj periodici od Uprave carina preuzima podatke u elektronskoj formi i dalje ih statistički obrađuje i publikuje rezultate.

U carinskom postupku pri tarifiranju proizvoda od 2002 godine koristi se kombinovana nomenklatura koja je usklađena sa kombinovanom nomenklaturom EU. Objavljuje se godišnje u Službenom listu Crne Gore za važeću godinu.

Obuhvat spoljne trgovine

Izvoz obuhvata robu koja napušta statističku teritoriju Crne Gore u skladu sa sljedećim carinskim postupcima:

- a) Izvoz
- b) Pasivno oplemenjivanje
- c) Ponovni izvoz koja je bila u postupku aktivnog oplemenjivanja i prerada robe pod carinskim nadzorom.

Uvoz obuhvata svu robu koja ulazi na statističku teritoriju Crne Gore u skladu sa sljedećim carinskim postupcima:

- a) Uvoz za slobodni promet
- b) Aktivno oplemenjivanje
- c) Prerada robe pod carinskim nadzorom.

Klasifikacija izvoza i uvoza se vrši prema nomenklaturi statistike spoljne trgovine (NSST), koja se zasniva na standardnoj međunarodnoj trgovinskoj klasifikaciji OUN (SMTK), 4. revizija. Šifra svakog klasifikovanog proizvoda je takva da prva cifra označava - sektor, dvije cifre – odsjek, tri cifre – grupu, četiri cifre – podgrupu, a pet cifara – poziciju, odnosno proizvod.

Izdaje Uprava za statistiku (MONSTAT)
81000 Podgorica, IV Proleterske br.2, telefon (+382) 20 230-811, faks (+382) 20 230-814

Saopštenje pripremio:

Tatjana POPOVIĆ

contact@monstat.org
